

časa stati na pegi. Na to pa tla spiraj z vodo. Na ta način tinto spraviš iz tal in les dobi poprejšnjo barvo.

Obleke iz lesa. Učenjakom je že davno znano, da ima les v sebi vlakna, samo da niso znali teh laken iz lesa dobiti, da bi jih opredli. Francoski kemik Chardonnnet je pa izumel poseben stroj, s katerim se to doseže. Obleka, ki se je naredila iz lesenih laken, bila je jako podobna svilneni, samo, da se je pri luči rajše vnela. Za papir že dolgo rabijo les, sedaj ga bodo še za obleko. Le škoda, da se gozdi prehitro krčijo.

S čim se odpravijo madeži iz obleke? Vzemi 30 delov olivnega mila in je razstopi v zmesi 30 delov glicerina, 7 delov najmočnejšega amonjaka, 30 delov etra in 500 delov vode. Da se milo razstopi, tresi dobro to tekočino. Ta raztopljina se tako rabi: Mesto, katero misliš očistiti, podloži s suknom, potem pa z gobo zmoči madež. Nekaj sekund ga na to še dobro drgni, naposled pa izperi v čisti vodi. — Raztopiš pa tudi lahko 125 delov olivnega mila v 3600 delih vode in prideneš 125 delov močnega amonjaka, 30 delov glicerina, 60 delov močnega alkohola in 60 delov etra. — Jednako rabi se tudi nastopna raztopina: 60 delov mila, 500 delov vroče vode, 30 delov pepelike (potošlja), 30 delov boraksa in 60 delov močnega amonjaka. — Cenejša nego te raztopine je pa naslednja. 100 delov kotranovega mila (Schmierseife), 20 delov pepelike, 175 delov močnega amonjaka in 4500 delov vode.

Politura starih furnirjev. Raztopi na zmernim ognjem v popolnoma čisti posodi 70 gramov rumenega ali belega voska, prideneš še 140 gramov terpentina. Vzemi potem zmes od ognja in mešaj jo, dokler se ohladi. Ta zmes se dobro drgne na stvareh, ki se hočejo politirati, in jim da prejšnjo barvo in pa lep lesk.

Kmetijstvo.

Pridelovanje detelje.

Za kmetovalca je maloktera rastlina tolike važnosti, kakor detelja. V mnogih krajih kmetovalci nimajo dosti travnikov in zatorej drugače ne morejo imeti dosti in lepe živine, če pridelujejo deteljo. Brez živine pa kmet vspevati ne more. Le od živine ima največ dobička dandanes, ko je cena drugim pridelkom vsled tuje konkurence že tako močno pala. Pa tudi gnoja ni, če ni živine. Umeten gnoj se dandanes res dobiva, ali za kmetovalca je navadno predrag in tudi nikakor živalskega gnoja prav nadomestiti ne more.

Detelja dobiva svoje redilne snovij iz spodnjih plastij. Za deteljo rade rastejo na njivi druge rastline, ne da bi bilo treba močno gnojiti. Tudi ni z deteljo mnogo truda. Več let je razen košnje skoro brez vsacega drugega dela pridelujemo na njivi. Vendar je treba tudi pri prideljevanju detelje posebne pozornosti. Seje naj se na njive z močno prstjo, ki mora biti plevela očiščena in dobro zrahljana. Če zemlja ni dovolj zrahljana, detelja ne naredi dovolj globokih korenin, in jej suša in moča rada škoduje. Če njiva ni čista, deteljo plevel zaduši. Detelja tudi ne vspeva, če se preveč pogosto seje na jedni in isti njivi. Če detelja seješ že vsako tretje leto, potem se pač ni čuditi, če ne vspeva. Bolj bi se bilo

čuditi, če bi vspevala. Detelja naj se seje za ozimino ali okopovalnimi rastlinami mej jaro žito. Mej tako žito, ki rado polega, naj se detelja nikar ne seje. Ko si imel deteljo na kaki njivi, počakaj najmanj pet let, predno jo zopet seješ, da se v spodnji plasti po razpadanju zopet nabere redilnih snovij.

Na slabih peščenih tleh detelja ne raste dobro, ravno tako ne na tleh, kjer voda zaostaja. Zaradi tega ni detelja za močvirnate kraje. Na njive, kjer po zimi vetrovi sneg odneso, tudi ni dobro sejati detelje, ker rada pozebe.

Kmetijske raznoterosti.

Da se mleko ne skisa v hudi vročini deni vanj prav malo borove kisline. Ta snov mleku nič ne škoduje. Tudi je dobro dati še v čisto mleko nekaj hrenovih listov.

Ohranjenje mesa. Kjer ni ledenice, se more meso ohraniti, če se dene v siratko ali kislo mleko. V takem mleku se meso več tednov ne spridi.

Nepremočljivi čevlji. Če hočeš, da se ti čevlji ne premočijo, deni jih za več ur v gosto milino vodo. Tolišna kislina, ki se bode naredila, napolnila bode v usnju vse luknjice in čevlji bodo nepremočljivi.

Sajenje dreves. Kadar sadiš drevesa, kjer so poprej stala stara drevesa, moraš prejšnjo prst odpraviti in jo zameniti s kompostom, strohljivim gnojem in kako drugo prstjo. Posebno dobro je tudi cestno blato. Če bi mlado drevo posadil v staro prst, ne bi vspevalo, ker je prejšnje drevo v teku let že izsesalo največ redilnih snovij. Ker se na premembo prsti premalo gleda, od tod prihajajo pritožbe, da na starih vrtilih ne vspevajo mlada drevesa.

Konjski hlevi. Za konje so posebno škodljivi vlažni hlevi. V taci hlevih konji zgubljajo vid, noge jim otekajo, dobe kašelj i. t. d. Po zimi so vlažni hlevi še škodljivejši nego po leti. Da se vlažnost odpravi vsaj nekoliko iz hlevov, moraš dobro odvajati gnojnico in hlev večkrat prevetrovati.

Volovje in kravje meso je jednako dobro in redilno. Kravje je še finejše od volovjega. Da je kravje meso slabše, prihaja le od tega, ker krave navadno le stare pobijajo, jih tako skrbno ne pitajo. Krava, katera se je rabila dolgo za molžo, se tudi ne da tako lahko opitati.

Varstva zimske salate. Če po zimi z listjem ali slamo salato pokriješ, ti rada pognije, ker je ta odeja pre-gosta. Dobro je pa, če na salato nanosiš trnovih vej in mej nje nasuješ listja. Odeja sedaj ne bode tako gosta in salata ne bode pognila.

Črne mačke. V Zjedinjenih državah osnovala se je družba za rejo črnih maček. Družba je osnovana na delnicah in je kupila neki otok, kjer bode izrejala črne mačke in jih potem prodajala krznarjem. V Evropi se pač ne bode nikdo lotil te vrste živinoreje.

Kako se uniči plesen v kletih. Zidovi v kletih večkrat kaj radi splesnejo. V takih kletih je potem neki čuden duh in vse stvari se rade spridijo. Da se plesen uniči, je dobro, če se raztopi 3 dele dvojno žvepleno-kislega apna, v 20 delih vode in s to raztoplino pomočijo stene, potem pa z navadnim apnenim beležem pobelijo. V takih kletih se ne bode pokazal plesen na zidovih.

Seme za setev. Skušnje so pokazale, da je za setev boljše debelo seme, nego drobno. Tako seme je pa navadno baš v sredi klasu. Ker je pa odbiranje takega semena težavno, so izumili za ta neki posebni stroj, ki se imenuje centrifugalni izbirajoči stroj, (Centrifugal-Sortirmaschine.)